

CURRICULUM VITAE

1. Gjeneralitete

Emri Jani
Mbiemri THOMA(I)
Datëlindja 02.02.1935
Vendlindja Seman (Fier)
Viti i zgjedhjes 2003
Vendi i punës: Në pension; adresa zyrtare: Akademia e Shkencave e Shqipërisë, Sheshi “Fan S. Noli”, 7, Tiranë; kutia postare 40
Gjendja civile: I martuar, me dy fëmijë (të martuar)
Arsimimi: Shkolla e mesme pedagogjike në Shkodër (1950-1954); Shkolla e lartë: Universiteti Shtetëror i Tiranë, Fakulteti i Historisë dhe i Filologjisë, Dega e gjuhës dhe e letërsisë shqipe (1954-1958); diplomimi: me mbrojtje të tezës “*E folmja e katundit Seman*”

Kontakt:

Adresa: Rruga “Zef Jubani”, Hyrja 23, Apartamenti 14, Tiranë
Telefon: Tel. fix: (04) 22 52 401; Mobile: 068 20 15 167
E-mail: jthomai@yahoo.com

CV E SHKURTËR I PROFILIT KËRKIMOR-SHKENCOR

Sipas formimit filologjik në shkollën e lartë, në shkollën e parë e të dytë të kualifikimit pasuniversitar dhe të studimeve e të kërkimeve vetjake, fushat kryesore të hulumtimit shkencor kanë qenë: leksikologji shqipe, leksikografi shqipe (teori e hartim fjalorësh), frazeologji gjuhësore shqipe, semasiologji (semantikë leksikore), dialektologji, fjalëformim, kulturë gjuhe e standardizim etj. Vjeljet e fjalëve e të frazeologjisë nga të gjitha gjinitë e botimeve dhe mbledhja e tyre nga të gjitha të folmet e shqipes me ekspedita leksikologjike në terren, kanë shërbyer për njohjen e lëndës leksikore, frazeologjike e semantike të shqipes, për pasurimin e Kartotekës së leksikut të shqipes (sot me mbi pesë milionë skeda) dhe për hartimin e studimeve e të fjalorëve me lëndën e saj. Nga vetë objekti i studimit dhe nga synimet e hulumtimit vinte në radhë të parë përshkrimi e interpretimi i veçantive të gjuhës shqipe, shpesh në ballafaqim edhe me gjuhë të tjera, veçanti në formë e në përmbajtje. Është e kuptueshme kështu që studimet me objekt lëndën e shqipes kanë një shkallë më të lartë origjinaliteti, krahasuar me fusha të tjera, pikërisht për shkak të natyrës së vetë objektit të studimit, pa shpërfillur arritjet e gjuhësisë botërore dhe të trashëgimisë sonë. Studimet teorike i kanë shërbyer pasurimit të dijeve shkencore për leksikun, frazeologjinë e semantikën leksikore të shqipes dhe kanë qenë burim kryesor për tekstet e shkollës së lartë për këto fusha, për hartimin e temava të diplomave të studentëve dhe të mikrotezave e të tezave të kualifikimit pasuniversitar (master, doktor). Fjalorët edhe më gjerë u kanë shërbyer përdoruesve të tyre, hartuesve të fjalorëve dygjuhësh me shqipen, studimeve për kategori leksikore e semantike etj., përveç që në çdo fjalor, siç dihet, përpunohet një sistem teorik shkencor, pa të cilin nuk mund të mendohet hartimi i glosarëve, zbërthimi kuptimor e ndërtimi i strukturave kuptimore të fjalëve, tipologjia e shpjegimeve, shtrësimi i leksikut, elementet e mbishtresuara në semantikë etj.

Kumtesat e diskutimet në veprimtari shkencore ndërkombëtare, ligjëratat për shqipen në vende të tjera dhe botimi i studimeve edhe në revistat e huaja i shërbejnë së paku informimit të studiuesve të huaj, sidomos albanologë, për problemet e arritjet në fushat e përmendura të studimit.

2. Punësimi

Në Institutin e Historisë dhe të Gjuhësisë, Sektori i leksikologjisë dhe i leksikografisë, më pas: Departamenti i leksikologjisë dhe i terminologjisë (1958-2008); në Akademinë e Shkencave, Sekretar i përgjithshëm shkencor (2008-2009)

3. Kualifikimi, titujt e gradat shkencore

Provime pasuniversitare për filozofi, gjuhësi e përgjithshme, albanologji, rusisht e frëngjisht (aspiranturë, 1963-1964); mbrojtja e tezës “*Çështje të frazeologjisë së gjuhës shqipe*” për gradën “Kandidat i shkencave filologjike” (1967); mbrojtja e tezës “*Prejardhja semantike në gjuhën shqipe*” për gradën “Doktor i shkencave filologjike” (1984); titulli shkencor “Profesor” (1994); Anëtar i Akademisë së Shkencave (2003); “Doctor honoris causa” i Universitetit publik “Fan S. Noli” (Korçë, 26.03.2015). Anëtar Nderi i Institutit Albanologjik të Prishtinës – Kosovë (21 shkurt 2021).

4. Kompetenca profesionale

Profilizimi: Sipas formimit shkencor filologjik – *gjuhëtar*, në fushat dialektologji, leksikologji, leksikografi, frazeologji, semasiologji, terminologji, fjalëformim, kulturë gjuhe; **profilizimi i ngushtë:** leksikologji, leksikogarf, frazeologji, semasiologji (semantikë leksikore)

Drejtimit shkencor: Udhëheqje shkencore doktoratash (Agim Hidi, Vehbi Kadriu – Tetovë, Rusana Hristova – Bullgari, Ali Jashari, Idriz Metani, Valter Memisha, Artur Lame, Oljana Papa etj.) dhe disa mikrotezash (SHPU) e punimesh diplome (UT); **drejtues shkencor projektesh e redaktor shkencor:** *Fjalorët shpjegues* (1980, 1984/2002, 2006, 2012 - elektronik, 2014 - për shkollarët); *fjalorët frazeologjikë* shqip e ballkanik (1999); “*Për pastërtinë e gjuhës shqipe (Fjalor)*” (1998); “*Fjalor sinonimik i gjuhës shqipe*” (2004); “*Studime mbi leksikun dhe mbi formimin e fjalëve në gjuhën shqipe*” (1972/I, II; 1989/III); “*Shqiptarët e Maqedonisë*” (1994); “*Leksikografia shqipe – trashëgimi dhe perspektivë*” (2005); “*Fjalor me shprehje të huazuara në gjuhën shqipe*” (hartuar nga A. Jashari, 2007); “*Fjalor frazeologjik shqip-frëngjisht e frëngjisht-shqip*” (hartuar nga Daniel Xhoxhaj, 2010); “*Historia e popullit shqiptar*” (hartuar nga Akademia e Shkencave, 2002-2003/I, II, III) etj.

5. Anëtarësia në redaksi e në forume shkencore

Anëtar në redaksi të revistave shkencore: “*Studime filologjike*”, “*Gjuha jonë*”, “*Gjurmime albanologjike*”; në përmbledhje studimesh: “*Studime mbi leksikun ...*”, “*Leksikografia shqipe ...*” etj.; **anëtar në forume shkencore:** Në Këshillin shkencor të Institutit të Gjuhësisë dhe të Letërsisë (1965-2008); në Asamblenë e Akademisë së Shkencave (2003-2009); në EURALEX (“Shoqata Europiane e Leksikografëve”), edhe si koordinator për Shqipërinë (që nga viti 1988 - shih “International Journal of Lexicography”, Volume 15, Number 1, March, 2002, f. 26 dhe 14); në Komitetin Kombëtar të AIESEE (“Shoqata Ndërkombëtare e Studimeve të Europës Jug-Lindore”) (2008-2009); në Këshillin e botimeve të Akademisë së Shkencave (2007-2010); në Këshillin Ndërkademi për gjuhën shqipe (Shqipëri – Kosovë, që nga viti 2005), edhe si bashkëkryetar (2010-2014).

6. Dekorime

“Çmimi i Republikës” i shkallës së dytë (1984); “Urdhri Naim Frashëri” i klasit të parë (1985); “Qytetar nderi i Myzeqesë” (2001); “Qytetar nderi i rrethit të Fierit” (2008)

7. Veprimtari shkencore

Drejtues i 20 ekspeditave leksikologjike në Shqipëri e në Kosovë; *vjelje fjalësh, shprehjesh e kuptimesh* nga rreth 100 000 faqe (letërsi artistike, publicistikë etj.); *kërkime bibliografike e arkivore* në Francë, Austri, Angli, Itali, Rusi, Maqedoni; *pjesëmarrje me kumtesa a me referate* në veprimtari shkencore ndërkombëtare: në Simpoziumin shkencor kushtuar N. Joklit (Innsbruck, Austri, 1977); në Kongresin VI Ballkanik (Sofje, 1966); në Konferencat albanologjike (Tiranë, I, 1962; II, 1968); në Kongresin e Drejtshkrimit të Gjuhës Shipe (edhe si delegat, 1972); në Kongresin XIV Ndërkombëtar të Linguistëve (Berlin, 1987); në Kongresin III të EURALEX-it (Budapest, 1988); në konferencën shkencore “Gjuha letrare shqipe dhe bota shqiptare” (1992); në Kongresin VI të EURALEX-it (Amsterdam, 1994); në “Table Ronde Balkanique” (Bansko, Bullgari, 1995); në Konferencën shkencore kushtuar A. Desnickajas (Sankt-Peterburg, 1995); në Kongresin IX të AIESEE (Tiranë, 2005); në Seminarin Ndërkombëtar të Albanologjisë në Tetovë (V, 2011; VI, 2012; VII, 2013; VIII, 2014), si dhe në shumë konferenca, simpoziume e sesione shkencore në Prishtinë, në Shkup, në Tetovë, në Tiranë, në Korçë, në Shkodër e në rrethe të tjera për çështje të ndryshme të gjuhës shqipe, për leksikun e frazeologjinë shqipe etj.; *ligjërata shkencore*: në Vjenë, Sankt-Peterburg, Napoli, Tiranë, Prishtinë, Shkup, Korçë etj.

8. Veprimtari mësimore

Titullar i lëndëve “*Leksikologjia e gjuhës shqipe*” dhe “*Semasiologjia leksikore*” në Fakultetin e Historisë dhe të Filologjisë të Universitetit të Tiranës (1958-2008), në Korçë, në Prishtinë; leksione, provime e udhëheqje diplomash; hartues programesh e teksteve për këto lëndë; ligjërata, udhëheqje shkencore e provime për SHPU (Tiranë) dhe për Shkallën III (Prishtinë, Korçë)

9. Detyra drejtuese organizative

Përgjegjës i Departamentit të leksikologjisë dhe të terminologjisë në Institutin e Gjuhësisë dhe të Letërsisë; kryetar i Seksionit të Shkencave Shoqërore në Akademinë e Shkencave (2003-2008); Sekretar i përgjithshëm shkencor i Akademisë së Shkencave (2008-2009); bashkëkryetar i Këshillit Ndërkademiq për Gjuhën Shqipe (që nga viti 2010)

10. Veprimtari botuese

a) Fjalorë

1. *Fjalor i gjuhës së sotme shqipe* / bashkëhartues e bashkëredaktor, Tiranë, 1980, 2270 faqe (Akademia e Shkencave, Instituti i Gjuhësisë dhe i Letërsisë, Sektori i leksikologjisë dhe i leksikografisë); ISBN: (B.m.) dhe (B.v.) 491.983-3 F 69

2. *Fjalor i shqipes së sotme* / bashkëhartues e bashkëredaktor, Tiranë, 1984, 1700 faqe (Akademia e Shkencave, Instituti i Gjuhësisë dhe i Letërsisë, Sektori i leksikologjisë dhe i leksikografisë); ISBN:

3. *Fjalor i shqipes së sotme* / bashkëripunues e redaktor i përgjithshëm, Tiranë, 2002, 1580 faqe (Akademia e Shkencave, Instituti i Gjuhësisë dhe i Letërsisë, Sektori i leksikologjisë dhe i leksikografisë); ISBN: 99927 1 607X

4. *Për pastërtinë e gjuhës shqipe (Fjalor)* / bashkëhartues e bashkëredaktor, Tiranë, 1998, 188 faqe (Akademia e Shkencave, Instituti i Gjuhësisë dhe i Letërsisë, Sektori i leksikologjisë dhe i leksikografisë); ISBN: 99927-600-0-1

5. *Fjalor frazeologjik i gjuhës shqipe* / autor, Tiranë 1999, 1170 faqe (Akademia e Shkencave, Instituti i Gjuhësisë dhe i Letërsisë, Sektori i leksikologjisë dhe i leksikografisë); ISBN: 99927-654-4-5

6. *Fjalor frazeologjik ballkanik* (në pesë gjuhë: shqip – bullgarisht – greqisht – rumanisht - serbokroatisht) / drejtues shkencor i projektit, bashkëhartues dhe redaktor shkencor, Tiranë, 1999, 351 faqe; ISBN: 99927-31-72-9

7. *Fjalor sinonimik i gjuhës shqipe* / drejtues shkencor i projektit, bashkëhartues dhe redaktor shkencor, Tiranë, 2004, 1084 faqe (Akademia e Shkencave, Instituti i Gjuhësisë dhe i Letërsisë, Sektori i leksikologjisë dhe i leksikografisë); ISBN: 99943-630-9-3

8. *Fjalor i gjuhës shqipe* / drejtues shkencor i projektit, bashkëhartues dhe redaktor shkencor, Tiranë, 2006, 1250 faqe (Akademia e Shkencave, Instituti i Gjuhësisë dhe i Letërsisë, Sektori i leksikologjisë dhe i leksikografisë); ISBN: 99943-817-5-X

9. *Fjalor frazeologjik i gjuhës shqipe* / autor, Tiranë, 2010, me rreth 10 000 njësi frazeologjike, 591 faqe, me një studim hyrës prej 61 faqesh (Akademia e Shkencave e Shqipërisë); ISBN: 978-9928-4037-1-1

10. *Fjalor elektronik i gjuhës shqipe* / bashkëhartues, drejtues e redaktor shkencor, Tiranë, 2012, me rreth 50 000 fjalë

11. *Fjalor i gjuhës shqipe (për shkollat e mesme dhe klasat e larta të shkollës 9-vjeçare)* / bashkëhartues, drejtues e redaktor shkencor, Tiranë, 2014, me rreth 35 000 fjalë (dorëshkrim)

12. *Fjalor i madh i gjuhës shqipe* (me 125.000 njësi, rreth 10.000 faqe kompjuterike me 12-she), hartues i Projektit dhe drejtues e kryeredaktor i *Fjalorit* (në proces)

13. *Fjalor i madh frazeologjik i gjuhës shqipe* (me 40.000 njësi, rreth 4.000 faqe kompjuterike me 12-she), hartues i Projektit dhe drejtues e kryeredaktor i *Fjalorit* (në proces)

b) Monografi e tekste të botuara

b1) Libra e përmbledhje studimesh

1. *Leksikologjia shqipe* / autor, Prishtinë, 1970, 120 faqe (Enti i teksteve dhe i mjeteve mësimore); ISBN:

2. *Leksikologjia e gjuhës shqipe* / autor, Tiranë, 1974, 250 faqe, (Universiteti i Tiranës, Fakultet i Historisë dhe i Filologjisë); ISBN:

3. *Leksikologjia e gjuhës shqipe* / autor, Tiranë, 1999, 312 faqe (Shtëpia Botuese e Librit Universitar); ISBN: 99927-0-045-9

4. *Çështje të frazeologjisë së gjuhës shqipe* / autor, Tiranë, 1981, 330 faqe (Akademia e Shkencave, Instituti i Gjuhësisë dhe i Letërsisë, Sektori i leksikologjisë dhe i leksikografisë); ISBN: (B.m.) 491.983-561(021) / (B.v.) 491.983-56 (021) Th 72

5. *Leksikologjia e gjuhës shqipe* / autor, Tiranë, 1981, 364 faqe (Shtëpia Botuese e Librit Universitar); ISBN:
6. *Leksikologjia shqipe për shkollat e larta* / autor, Prishtinë, 1971, 117 faqe (Universiteti i Prishtinës); ISBN:
7. *Leksikologjia shqipe për shkollat e larta* / autor, Prishtinë, 1978, 200 faqe (Universiteti i Prishtinës); ISBN:
8. *Libri i gjuhës shqipe 3 (për shkollat e mesme)* / bashkautor e redaktor përgjegjës, Tiranë, 1983, 110 faqe (Shtëpia Botuese e Librit Shkollor); ISBN: (B.m.) dhe (B.v.) 491.983 (075.2) + 491.983.30 (075.2) Th 72
9. *Prajardhja semantike në gjuhën shqipe* / autor, Tiranë, 1989, 340 faqe (Akademia e Shkencave, Instituti i Gjuhësisë dhe i Letërsisë, Sektori i leksikologjisë dhe i leksikografisë); ISBN: 809.198.3-541.2 Th 72
10. *Teksti dhe gjuha* (përmbledhje studimesh), 1992, 200 faqe (Shtëpia Botuese e Librit Universitar); ISBN:
11. *Semasiologjia leksikore* / autor, Tiranë, 1997, 100 faqe (Universiteti i Tiranës, Fakulteti i Historisë dhe i Filologjisë)
12. *Leksiku dialektor e krahinor në gjuhën shqipe* / autor, Tiranë, 2001, 323 faqe (Akademia e Shkencave, Instituti i Gjuhësisë dhe i Letërsisë, Sektori i leksikologjisë dhe i leksikografisë); ISBN: 99927-761-5-3
13. *Leksikologjia e gjuhës shqipe* / autor, Tiranë, 2002, 314 faqe (Shtëpia Botuese e Librit Universitar); ISBN: 99927-0-165-x
14. *Veçori leksiko-semantike të ndajfoljeve me prapashtesa në gjuhën shqipe* / autor, Tiranë, 2004, 243 faqe (Akademia e Shkencave, Instituti i Gjuhësisë dhe i Letërsisë, Sektori i leksikologjisë dhe i leksikografisë); ISBN: 99943-614-9-X
15. *Leksikologjia e gjuhës shqipe* / autor, Tiranë, 2005, 300 faqe (Botimet Dudaj); ISBN: 99943-33-23-2
16. *Leksikologjia e gjuhës shqipe* / autor, Tiranë, 2006 / 2011, 364 faqe (Botimet Toena); ISBN: 99943 1 208 1
17. *Prejardhja kuptimore në gjuhën shqipe (Semantikë leksikore)* / autor, Tiranë, 2009, 318 faqe (Akademia e Shkencave); ISBN: 978-999 56-776-2-6
18. *Ligjërata pasuniversitare* / autor, Korçë, 2015, 183 faqe (Universiteti “Fan S. Noli”)
19. *Studime për gjuhën shqipe I Leksikologji / Fjala dhe leksiku*, përmbledhje studimesh, Tiranë, 2017, 445 faqe
20. *Studime për gjuhën shqipe II / Frazologjia gjuhësore*, përmbledhje studimesh, Tiranë, 2017, 422 faqe
21. *Studime për gjuhën shqipe III / Semantikë leksikore*, përmbledhje studimesh, Tiranë, 2017, 336 faqe
22. *Studime për gjuhën shqipe IV / Leksikografi*, përmbledhje studimesh, Tiranë, 2017, 321 faqe
23. *Studime për gjuhën shqipe V / Dialektologji Shqipja standarde Kulturë gjuhe Për autorë dhe vepra*, përmbledhje studimesh, Tiranë, 2017, 414 faqe
24. *Leksikologjia e gjuhës shqipe*, Tiranë, 2021, 430 faqe
25. *Çështje të frazeologjisë së gjuhës shqipe*, Vepra I, Tiranë, ASA, 2022, 306 faqe
26. *Prejardhja semantike në gjuhën shqipe*, Vepra II, Tiranë, ASA, 2022, 334 faqe
27. *Leksiku dialektor e krahinor në gjuhën shqipe*, Vepra III, Tiranë, ASA, 2022, 353 faqe

28. *Veçori leksiko-semantike të ndajfoljeve me prapashtesa në gjuhën shqipe*, Vepra IV, Tiranë, ASA, 2022, 230 faqe
29. *Leksikologji – Fjala dhe leksiku*, Vepra V, Tiranë, ASA, 2022, 466 faqe
30. *Frazeologjia gjuhësore*, Vepra VI, Tiranë, ASA, 2022, 441 faqe
31. *Leksikografi*, Vepra VII, Tiranë, ASA, 2022, 314 faqe
32. *Semantikë leksikore*, Vepra VIII, Tiranë, ASA, 2022, 324 faqe
33. *Dialektologji – Shqipja standarde – Kulturë gjuhe – Për personalitete e vepra*, Vepra IX, Tiranë, ASA, 2022, 440 faqe
34. *Teksti dhe gjuha*, Vepra X, Tiranë, ASA, 2022, 264 faqe
35. *Jani Thomai – Personalitet i gjuhësisë shqiptare*, Vepra XI, Tiranë, ASA, 2022, 406 faqe
36. *Jani Thomai – Personalitet i gjuhësisë shqiptare*, Vepra XII, Tiranë, ASA, 2022, 326 faqe

b2) Monografi të botuara në revista a dorëshkrim

1. *E folmja e katundit Seman (Fonetikë. Morfologji. Sintaksë. Leksik. Tekste)* / autor, Tiranë, 1961, 60 faqe (“BUSht, Seria Shkencat shoqërore”, 1961/3, f. 155-192; 4, faqe 134-159)
2. *Çështje të identitetit të njërive frazeologjike dhe frazeografia* / autor, Tiranë, 1995, 125 faqe
3. *Frazeologjia popullore në veprën letrare të A. Z. Çajupit*, 1962 (dorëshkrim), 170 faqe

b3) Studime jomonografike të botuara në organe shkencore

1. *Probleme të frazeologjisë së gjuhës shqipe*, SF¹, 1964/2, f. 69-94; “Jehona”, Shkup, 1971/9, f. 55-99; “Studime mbi leksikun...”, 1972/I, f. 345-382
2. *Probleme të strukturës formale dhe të klasifikimit të frazeologjizmave të gjuhës shqipe*, SF, 1964/3, f. 55-72
3. *Mbi mënyrën e pasqyrimin të sistemit të kuptimeve dhe të përdorimit të fjalëve në fjalorin shpjegues të gjuhës shqipe*, SF, 1964/4, f. 201-214; “Studime mbi leksikun...”, 1972/II, f. 129-139
4. *Mbi rendin e fjalëve në strukturën e frazeologjizmave të shqipes*, SF, 1966/1, f. 151-161; “Studime mbi leksikun...”, 1972/I, f. 385-394
5. *Paralele frazeologjike të shqipes me gjuhë të tjera të Ballkanit* (bashkautor Xh. Lloshi), SF, 1967/1, f. 97-112; SA², 1966/2, f. 161-174; “Studime mbi leksikun...”, 1972/II, f. 223-235; “Édition du Comité National Albanais des Études Balkaniques”, Sofje, 1966, 47 faqe
6. *La lexicologie et la lexicographie albanaise après la libération* (me bashkautor), SA, 1969/II, f. 105-127
7. *Një klasifikim i frazeologjizmave me vlerë ndajfoljore në shqipen e sotme*, SF, 1969, 1, f. 3-44; “Studime mbi leksikun...”, 1972/I, 397-434
8. *Zhvillimi i teorisë dhe i praktikës leksikografike shqiptare pas Çlirimit*, SF, 1969, 4, f. 53-78; “Studime mbi leksikun...”, 1972/II, f. 367-389
9. *Mbi disa togje të qëndrueshme në “Mesharin” e Gjon Buzukut në krahasim me shqipen e sotme*, “Konferenca e dytë e Studimeve Albanologjike”, 1969/III, f. 167-174; “Deuxieme Conference des Etudes Albanologiques”, 1970/3, f. 203-213; “Studime mbi leksikun...”, 1972/II, f. 289-295

¹ Revista “Studime filologjike”, Akademia e Shkencave e Shqipërisë, Instituti i Gjuhësisë dhe i Letërsisë, Tiranë

² Revista “Sudia albanica”, Akademia e Shkencave e Shqipërisë, Tiranë

10. *Mbi disa çështje të normës në fushën e leksikut e të formimit të fjalëve në gjuhën e sotme letrare shqipe*, “Shkencat shoqërore në shkollë”, 1972/8, f. 15-25; “Probleme të gjuhës letrare...”, 1972/I, f. 168-183
11. *Mbi kufijtë e fjalës në gjuhën shqipe dhe disa çështje të drejtshkrimit*, “Kongresi i drejtshkrimit të gjuhës shqipe”, 1973/II, f. 357-366; SF, 1973/1, f. 137-154; “Le Congrès de l’orthographe de la langue albanaise”, 1974, f. 428-433; “Kongresi i drejtshkrimit...”, Prishtinë, 1974, f. 428-433
12. *Mbi disa çështje të leksikut dhe të formimit të fjalëve në gjuhën e sotme letrare shqipe*, “Lëndët e shkencave shoqërore në shkollë”, 1973/8, f. 15-25; “Norma letrare dhe kultura e gjuhës”, 1973/I, f. 61-74
13. *Togfjalëshi, frazeologjia dhe fjala*, “Norma letrare dhe kultura e gjuhës”, 1973/I, f. 116-133
14. *Disa tipare e mjete dalluese stilistike të gjuhës së artikujve kryesorë të “Zërit të popullit” dhe të disa shkrimeve të tjera të viteve 1942-1944*, SF, 1974/4, f. 135-142
15. *Grupe fjalësh të lidhura me frazeologjizma*, SF, 1975/2, f. 37-48; SA, 1976/1, f. 185-210; Prishtinë, “Përparimi”, 1980/4, f. 461-476
16. *Expressions phraséologiques de l’albanais considérées au point de vue de leur formation historique*, SA, 1975/2, f. 117-128
17. *Aspekti shoqëror-kulturor në formimin e frazeologjisë shqipe*, SF, 1975/3, f. 111-18; SA, 1975/2, f. 117-128
18. *Frazeologjizma emërorë dhe mbiemëror në gjuhën shqipe*, SF, 1975/4, f. 67-76
19. *Frazeologjizma foljorë në gjuhën shqipe*, SF, 1976/1, f. 89-118
20. *Groupe de mots corrélatifs à des expressions phraséologiques*, SA, 1976/1, f. 195-210; *Grupe fjalësh të bashkëlidhura me frazeologjizma në gjuhën shqipe*, Prishtinë, “Përparimi”, 1980/4, f. 461-476
21. *Çështje të formës së njësive frazeologjike*, Prishtinë, GjA³, 1977/1, f. 113-124
22. *Passage du groupe de mots stables au mot en albanais contemporain*, “Actes des Internationalen Albanologischen Colloquium”, Innsbruck, 1977, f. 496-509
23. *Aleksandër Xhuvani si leksikolog e leksikograf*, SF, 1980/1, f. 75-81
24. *Probleme të strukturës së frazeologjisë shqipe*, “Gjuha shqipe dhe letërsia në shkollë”, 1980/6, f. 100-110
25. *Tipat themelorë të derivacionit semantik në gjuhën shqipe*, SF, 1981/3, f. 87-101
26. *Rreth polisemisë e homonimisë në gjuhën shqipe*, SF, 1981/4, f. 9-43
27. *Veçori të përdorimit të frazeologjisë së gjuhës shqipe*, GjJ⁴, 1981/2, f. 51-58
28. *Fjala shqipe në vend të fjalës së huaj*, GjJ, 1981/2, f. 66-72; 1982/1, f. 79-87 dhe 2, f. 82-89;; 1987/4, f. 81-94
29. *Përdorimi i disa lokucioneve librore*, GjJ, 1982/1, f. 13-21
30. *Formimi i fjalëve dhe prejardhja kuptimore në gjuhën shqipe*, SF, 1983/2, f. 53-87
31. *Në gjurmët e fjalës shqipe*, GjJ, 1983/1, f. 28-37
32. *Norma e gjuhës letrare dhe kultura e gjuhës*, “Probleme aktuale të kulturës së gjuhës shqipe”, Prishtinë, 1983, f. 155-161
33. *Tipare të gjuhës së shtypit në kohën tonë*, SF, 1984/4, f. 103-116; “Nëntori”, 1984/10, f. 22-35

³ Revista “Gjurmime albanologjike”, Instituti Albanologjik, Prishtinë

⁴ Revista “Gjuha jonë”, Akademia e Shkencave e Shqipërisë, Tiranë

34. *Les types fondamentaux de la dérivation sémantique dans la langue albanaise*, SA, 1984/1, f. 125-141
35. *Rreth metodës së analizës së tekstit*, RP⁵, 1984/2, f. 3-36
36. *Rreth semantikës së foljeve veprore, pësore e vetvetore në gjuhën shqipe*, GjJ, 1984/3, f. 11-21
37. *Tipare të gjuhës e të stilit në veprën “Kur u hodhën themelet e Shqipërisë së re”*, SF, 1985/2, f. 59-101; GjJ, 1985/2, f. 31-40
38. *Çështje të leksikut potencial në gjuhën shqipe*, GjJ, 1986/2, f. 5-16
39. *Ndihmesa e revistës “Gjuha shqipe” për pastrimin e pasurimin e mëtejshëm të gjuhës letrare*, GjJ, 1986/3, f. 88-95
40. *Considérations sur l’évolution typologique de la structure morphologique et de celle de formation de mots en albanais*, “The fourteenth International Congress of Linguists”, Berlin, 1987
41. *Rreth leksikut popullor në të folmet veri-lindore të shqipes*, SF, 1987/2, f. 55-74
42. *Considérations sur l’évolution typologique de la structure morphologique et de celle de formation de mots en albanais*, “Proceedings of the Fourteenth International Congress of Linguists”, Berlin, 1987, f. 707-710;
43. *Mbi evolucionin tipologjik të strukturës morfologjike e të formimit të fjalëve në gjuhën shqipe*, Shkup, “Jehona”, 1994/6-7, f. 3-23
44. *Rreth shtresimit historik të leksikut të shqipes sipas studimeve të prof. E. Çabejt*, SF, 1988/3, f. 75-83
45. *Rreth përdorimit të fjalëve dialektore*, SF, 1988/4, f. 31-37
46. *Rreth leksikut dialektor e krahinor të shqipes*, SF, 1989/1, f. 19-32; GjJ, 1989/4, f. 21-29
47. *Ndajfoljet me prapashtesën –shëm në gjuhën shqipe*, SF, 1989/4, f. 18-37
48. *Rreth përmbajtjes leksikore të fjalëve në gjuhën shqipe*, “Lëndët shoqërore në shkollë”, 1989/17, f. 34-45
49. *Rreth vlerave të fjalëve në gjuhën shqipe*, GjJ, 1989/2, f. 18-31
50. *Ndajfoljet me prapashtesën –thi në gjuhën shqipe*, SF/2, 1990, f. 59-71
51. *Ndajfoljet me prapashtesën –as/-azi në gjuhën shqipe*, SF, 1991/2, f. 79-100
52. *Ndajfoljet me prapashtesën –isht në gjuhën e sotme shqipe*, SF, 1992/1, f. 71-96; GjJ, 1991/1, f. 23-34
53. *Dukuri të leksikut në shtypin pluralist të sotëm*, “Gjuha letrare shqipe dhe bota shqiptare”, 1993, f. 103-112
54. *Terminologjia islame dhe leksikografia shqiptare*, “Islamizmi dhe bota shqiptare”, 1993, f. 42-53
55. *Javlenie nineshnovo standarta albanskovo jazyka*, “Sprachlicher Standard und Substandard in Sudesteuropa und Osteuropa”, Berlin, 1994, f. 304-319
56. *Mbi evolucionin tipologjik të strukturës morfologjike dhe të formimit të fjalëve në gjuhën shqipe*, rev. “Jehona”, Shkup, 1994/6-7, f. 3-24
57. *Kontributi i shqiptarëve të Maqedonisë në pastrimin e pasurimin e gjuhës letrare shqipe*, “Shqiptarët e Maqedonisë”, 1994, f. 412-425
58. *Les traits principaux des unités phraséologiques*, “VI Congrès d’EURALEX”, Amsterdam, 1994, 9 faqe
59. *Çështje të identitetit të njësive frazeologjike*, SF, 1995/1-4, f. 31-34
60. *Prognozë problemore në fushën e leksikologjisë dhe të leksikografisë shqipe*, në “Jehona”, Shkup, 1995/9-10, f. 20-27

⁵ “Revista pedagogjike”, Instituti i Studimeve Pedagogjike, Tiranë

61. *Terminologjia islame dhe leksikografia shqiptare*, “Feja, kultura dhe tradita islame ndër shqiptarët”, Prishtinë, 1995, f. 309-317
62. *Sur les développements sémantiques du lexique religieux*, “Sveti mesta na Ballkanite”, Bllagoevgrad (Bullgari), 1996, f. 261-265
63. *Sinonimet në fjalorin frazeologjik të shqipes*, “Seminari XVIII ndërkombëtar për gjuhën, letrësinë dhe kulturën shqiptare”, Prishtinë, 1996, f. 315-322
64. *Marrëdhënie të standardit me substandardin në shqipen e sotme*, në “Jehona”, Shkup, 1996/8, f. 21-33
65. *Rreth një korpusi frazeologjik ballkanik*, “Seminari ndërkombëtar për gjuhën, letërsinë dhe kulturën shqiptare”, Prishtinë, 1966, f. 675-680
66. *Ndihmesa e akademikut Idriz Ajeti në fushën e leksikologjisë shqipe*, “Studime”, Prishtinë, 1997, f. 89-95
67. *Modelimi në frazeologji*, SF, 1997/1-4, f. 43-60
68. *Vështrim mbi leksikun poetik të Naim Frashërit*, “Stil ‘97”, Shkup, 1998/4, f. 31-42
69. *Personaliteti shkencor i prof. Androkli Kostallarit*, SF, 1998/1-2, f. 27-32
70. *Rreth orientalizmave leksikorë në shqipen e sotme*, rev. “Perla”, 1998/3, f. 16-21
71. *Ligjërimi lasgushjan: semantikë leksikore dhe semantikë poetike*, SF, 2000/1-2, f. 71-77
72. *Rreth pastërtisë së fjalorit në ligjërimin publicistik*, GjJ, 2000/1-2, f. 27-38
73. *Lëvizje në leksikun e gjuhës shqipe në kushte të reja social-politike*, “Shqyrtime albanologjike”, Shkup, 2000/6, f. 51-60
74. *Për një tipologji leksiko-semantike të ligjërimin të naimian*, SF, 2000/3-4, f. 51-62; “Naim Frashëri 100 vjet pas”, Prishtinë, 2000, f. 109-117; “Naim Frashëri dhe kultura shqiptare”, Prishtinë, 2001, f. 157-175
75. *Për pastërtinë e fjalorit në ligjërimin publicistik*, GjJ, 2000/3-4
76. *Për pastërtinë e fjalorit të gjuhës sonë letrare*, “25-vjetori i Kongresit të Drejtshkrimit”, 2000, f. 85-90
77. *Zhvillime tipologjike të shqipes drejt standardizimit*, “Seminari ndërkombëtar për gjuhën, letrësinë dhe kulturën shqiptare”, Prishtinë, 2001, f. 253-261
78. *Frazeologjia dhe frazeografia shqiptare*, “Seminari ndërkombëtar për gjuhën, letërsinë dhe kulturën shqiptare”, Prishtinë, 2001, f. 85-99
79. *La phraséologie et la phraséographie (Système des concept et des termes)*, SA, 2001, f. 89-103
80. *Dukuri leksikore në shtypin e sotëm*, “Gjuha letrare kombëtare dhe bota shqiptare”, 2002, f. 320-327
81. *Il linguaggio poetico di L. Poradeci: Semantica lessicale e semantica poetica*, “Albanistica”, Napoli, 2002/3, f. 443-450
82. *Shqipja standarde dhe leksikografia shqiptare*, “Shqipja standarde dhe shoqëria shqiptare”, 2003, f. 261-270
83. *Fjala dhe shkronja*, GjSh⁶, Prishtinë, 2003/1-2, f. 47-51
84. *Leksikografia shqipe – trashëgimi dhe perspektivë*, “Leksikografia shqipe – trashëgimi dhe perspektivë”, 2005, f. 11-25
85. *Lexicographie interbalkanique: vue de l’albanais*, SA, 2005/1, f.57-63
86. *The Albanian language: developments in the lexicon under the new social and political order*, “International Journal of the Sociology of Language”, ShBA, 2006/178, f. 103-112
87. *Probleme të leksikut të shqipes standarde*, GjSh, Prishtinë, 2006

⁶ Revista “Gjuha shqipe”, Instituti Albanologjik, Prishtinë

88. *À propos des emprunts lexicaux du turc en albanais*, "Linguistique balkanique", XLV, 2006/ 1
89. Artikull në numrin kushtuar Petja Assenovas, në "Balkan linguistics" journal, Sofie, 2006
90. Frang Bardhi leksikograf, "Frang Bardhi, 400-vjetori i lindjes", Prishtinë, 2007, f. 53-66
91. *Leksikologjia shqipe – arritje dhe probleme*, "Studime filologjike shqiptare", Prishtinë, 2007, f. 121-135
92. Artikull në numrin kushtuar Petja Assenovas, në "Linguistique balkanique", 2007
93. *Identiteti i fjalës dhe variantet e saj fono-grafike në gjuhën shqipe*, "Konsulta gjuhësore e Prishtinës (1968), Prishtinë, 2008, f. 87-97
94. *Leksikografia shqipe drejt objektivash madhorë: Fjalori madh i gjuhës shqipe*, "Seminari ndërkombëtar i albanologjisë", Shkup, 2008, f. 45-57
95. *Zhvillime të ardhme në leksikografinë shqipe*, rev. "Kërkime universitare", Universiteti "Eqrem Çabej", Gjirokastër, 2009/22, f. 115-120
96. *Fjala, termi dhe norma gjuhësore*, "Gjendja dhe zhvillimi i terminologjisë shqipe – Probleme dhe detyra", Tiranë, 2009, f. 63-73; GjJ, 2009/1-4, f. 46-
97. *Paraqitja e "Fjalorit sinonimik të gjuhës shqipe"*, "Vepra themelore në albanologji", Tiranë, 2009, f. 127-137
98. *Veçori të normës leksikore*, GjJ, 2009, 12 faqe
99. *Zhvillime të ardhshme në leksikografinë shqipe*, në "Kërkime universitare", Gjirokastër, 2009, f. 115-120
100. *Rreth kuptimit të normës në fushën e leksikut të shqipes standarde*, në GjA, 40 – 2010, Prishtinë, 2011, f. 11-27
101. *Rreth kuptimit të normës në fushën e leksikut të shqipes standarde*, në "Seminari V Ndërkombëtar i Albanologjisë", Tetovë – Shkup, 2011, f. 21- 32
102. *Çështje leksikore në Kongresin e Drejtshkrimit (Konferenca në Korçë)*, 2012, 8 faqe
103. *Rreth shqipes standarde dhe rreth kritikës shkencore (Konferenca në Prishtinë)*, 2012, 11 faqe
104. *Aromë popullore në ligjërimin poetik të Dritëro Agollit*, "Konferenca kushtuar shkrimtarit dhe akademikut Dritëro Agolli", Korçë, 2012, f. 9-23
105. *Fjalori i një gramatike në syrin e një studiuesi*, "Shkodra, arbëreshët dhe lidhjet italo-shqiptare", Shkodër, 2013, f. 73-80
106. *Zhvillim fjalëformues i orientalizmeve në gjuhën shqipe (Konferenca në Shkodër)*, 2013, 7 faqe
107. *Rreth kritikës shkencore dhe diskutimeve për drejtshkrimin e gjuhës shqipe*, GjA, – Seria shkencat filologjike, Prishtinë, 2012/41-42, f. 53-64; GjSh, Prishtinë, 2013/1, f. 5-18
108. *Lëvizje në leksikun e shqipes standarde*, "Seminari VI ndërkombëtar i albanologjisë", Tetovë, 2013, f. 191-200
109. *Rreth zhvillimit të shqipes standarde*, në "Kulturë e gjuhës", Prishtinë, 2013/2, f. 10-26
110. *Nuk ka fare gjasa për ndonjë kongres të ri gjuhësor*, GjSh, Prishtinë, 2013/3, f. 9-24
111. *Anglicizmat në fjalorët shpjegues të gjuhës shqipe*, "Studime", 20, ASHAK, Prishtinë, 2013, f. 227-236
112. *Çështje leksikore në Kongresin e Drejtshkrimit*, "Akademia jubilarë me rastin e 40-vjetorit të Kongresit të Drejtshkrimit, Universiteti "Fan S. Noli", Korçë, 2012, f. 51-56

112. *Krahinorizmat leksikorë në fjalorë të gjuhës shqipe*, GjA – Seria e shkencave filologjike, 2013/43, Prishtinë, 2014, f. 17-38
113. *Shpërdorimi zhvlerësues i fjalëve*, GjSh, Prishtinë, 2014/2, f. 59-76
114. *Shqipja me gjuhë të tjera në leksikografi*, “Albanologjia”, Tetovë, 2014/1-2, f. 93-100
115. *Rreth abstraktimit gjuhësor dhe zhvillimeve semantike në gjuhën shqipe*, GjA, - Seria e shkencave filologjike, Prishtinë, 2014/44, f. 87-110
116. *Studim themelor për leksikun politik e shoqëror nga prof. Miço Samara*, “Konferencë shkencore kushtuar gjuhëtarit dhe profesorit Dhimitër Samara”, Universiteti “Fan S. Noli”, Korçë, 2015, f. 7-15
117. *Rreth “Fjalorit shqip – anglisht (“Oxford Albanian – English Dictionary”) të Leonard Newmark-ut*, në “Studimet albanistike në Amerikë”, Akademia e Shkencave dhe e Arteve e Kosovës, Prishtinë, 2016, f. 265-290
118. *Leksikografia dygjuhëshe e shqipes me gjermanishten*, “Konferenca “Studimet albanistike në qendrat gjuhësore gjermane”, Prishtinë, 2017, 15 faqe
119. *Dukuri në ligjërimin publicistik në Shqipëri*, në “Gjuirmime albanologjike, Seria e shkencave filologjike”, Prishtinë, 2016/46, f. 187-204

b4) Disa artikuj, recensione, kronika shkencore etj. të botuara në shtypin shkencor e joshkencor

- Seminar vjetor i Sektorit të leksikologjisë e leksikografisë*, BUShT, Seria Shkencat shoqërore, 1961, 4, f. 189-191
- Konferenca e Studimeve Albanologjike 15-21 nëntor 1962*, BUShT, Seria Shkencat shoqërore, 1962, 4, f. 217-230
- Frazeologjia – pasuri e madhe leksikore e gjuhës*, “Mësuesi”, 19,04,1963
- Seminari IV kombëtar i mbledhësve të leksikut të shqipes*, BUShT, Seria Shkencat shoqërore, 1963, 3, f. 279-291
- Seminar me mbledhësit e leksikut të shqipes*, “Mësuesi”, 23.04.1963
- Ekspeditat leksikologjike të vitit 1963*, SF, 1964, 1, f. 202-203
- Vëzhgime mbi frazeologjizmat e gjuhës shqipe*, në “Konferenca i e studimeve albanologjike”, 1965, f. 168-175
- Ekspeditat leksikologjike të vitit 1965*, SF, 1965, 4, f. 206-207; SA, 1965, 2, f. 205-206
- Për mbledhjen e fjalëve e të shprehjeve nga goja e popullit*, “Mësuesi”, 10.06.1966
- Në të gjithë vendin tonë u ngitën rrethe shkencore të arsimtarëve për kërkime historike e filologjike*, SF, 1967, 1, f. 184-185
- Ekspedita stacionare të Sektorit të leksikologjisë*, SF, 1967, 3, f. 233-234
- Udhëzues për mbledhjen e leksikut, të frazeologjisë shqipe dhe të onomastikës shqiptare* (me bashkautorë), 1967; 1974, 17 faqe
- Të ruajmë e të pasurojmë fjalorin e gjuhës shqipe*, “Puna”, 31.01.1967
- Fjalori i gjuhës së sotme shqipe*, SF, 1968, 1, f. 170-180
- Rreth rreullave të drejtshkrimit tëshqipes*, SF, 1968, 4, f. 179-185; “Probleme të gjuhës letrare...”, 1972, II, f. 256-270
- Frazeologjia e gjuhës sonë*, “Ylli”, 1968, 4
- Gjuha e popullit – gurrë e pashtershme*, “Ylli”, 1968, 7
- Mehmet Gjevori: Frazeologjia shqipe (Prishtinë, 1968)*, SF, 1970, 2, f. 147-149

- Seminar mbi gjuhën letrare shqipe të kohës sonë*, SF, 1970, 4, f. 217-218
- K. Kristoforidhi dhe fjalori i tij*, “Mësuesi”, 07.03.1970
- Suksese të leksikologjisë shqiptare*, “Zëri i popullit”, 09.05.1970
- Vlerat stilistike të disa fjalëve*, “Drita”, 06.12.1970
- Seminar për problemet e gjuhës letrare me arsimtarët e rrethit të Kukësit*, SF, 1972, 1, 187-188
- Seminar për probleme të gjuhës letrare në Krujë*, SF, 1972, 2, f. 207-209
- Kongresi i drejtshkrimit të njësuar të gjuhës letrare shqipe*, “Bashkimi”, 11.10.1972
- Njësimi i drejtshkrimit – shfaqje e qartë e njësimi të gjuhës sonë letrare*, “Mësuesi”, 18.10.1972
- Nga ekspeditat leksikologjike në Kosovë*, SF, 1974, 1, f. 223-228; SA, 1974, 1, f. 228-232
- Seminar shkencor me arsimtarët e rrethit të Lezhës për problemet e gjuhës letrare dhe detyrat e mësuesit*, SF, 1974, 1, f. 217-218
- Seminar me rrethin shkencor të gjuhës në Fier*, SF, 1974, 1, f. 219-221
- Drejtshkrimi i gjuhës shqipe*, “Ylli”, 1974, 5
- Leksikologjia shqipe – shkencë e re me horizonetë reja*, “Zëri i popullit”, 13.08.1974
- Une action des enseignements de la langue et de la littérature albanaise*, SA, 1977, 2, f. 246-247
- Sesion shkencor në shkollën “Shejnaze Juka” në Shkodër*, SF, 1978, 1, f. 199-200
- Karakteret popullor i frazeologjisë së Çajupit*, “Drita”, 24.08.1980
- Fjalë e shprehje nga Kosova*, SF, 1981, 2, f. 145-152
- Norma letrare – tregues i nivelit kulturor të gjuhës*, “Drita”, 14.06.1981
- Rreth përdorimit të fjalës “proces”*, “Mësuesi”, 03.06.1981
- Mehmet Gjevori: Frazeologjizma të gjuhës shqipe (Tiranë, 1980)*, “Mësuesi”, 10.06.1981
- Çështje të normës letrare (Prishtinë, 1980)*, “Drita”, 15.06.1981
- Me një larmi më të madhe të mjeteve të shprehjes (probleme të terminologjisë)*, “Mësuesi”, 24.03.1982
- Gjuhësia shqiptare para detyrash të reja*, “Zëri i popullit”, 14.08.1982
- Fjala shqipe dhe shkolla jonë*, SF, 1987, 1, f. 39-43; GjJ, 1987, 2, f. 14-20
- Krijimtaria gjuhësore e shkrimtarit – shprehje e prirjeve të tij ideore e stilistike*, “Drita”, 25.01.1987
- Dialektizma leksikore në letërsinë artistike*, “Drita”, 29.03.1987; 05.04.1987
- Studimet semasiologjike – detyrë e rëndësishme e gjuhësisë shqiptare*, GjJ, 1988, 1, f. 27-35
- Çështje të kulturës së gjuhës në shtypin tonë*, “Tribuna e gazetarit”, 1988, 4, f. 24-36
- Për një kulturë gjuhësore më të lartë*, “Zëri i popullit”, 29.03.1988
- Me pasion e punë shkencore*, “Tirana”, 12.12.1988
- Shtrirja në përdorim e ndajfoljeve me –shëm në letërsinë artistike*, “Drita”, 17.12.1989
- Normat letrare të kulturës së gjuhës*, “Zëri i popullit”, 22.02.1990
- Contradictio in adiecto*, “Drita”, 03.06.1990
- Ç’kërkojnë kritika dhe debati shkencor*, “Zëri i popullit”, 03.02.1991
- Vëzhgim leksikologjik mbi Kanunin e Lekë Dukagjinit*, “Bashkimi”, 14.10.1992
- Trashëgimia në leksikografinë shqipe*, “Vlera”, Tetovë, 1995, 4-5, 7 faqe
- Çështje të standardit gjuhësor të sotëm*, “Bashkimi”, 29.09.1995
- Gjuha letrare shqipe s’është shije individësh*, “Bujku”, Prishtinë, 29.01.1997
- Miço Samara: “Fjalor i antonimeve në gjuhën shqipe”*, Shkup, 1998, 417 faqe, SF, 2000, 1-2, f. 177-179

Gërshetim metodash frytdhënëse (Sh. Islamaj, Gjuha e Jakov Xoxës), “Universi shqiptar i librit”, 2001, 1

Shefkije Islamaj, Gjuha e Jakov Xoxës, Prishtinë, 2000, SF, 3-4, 2001, f. 175-179

Skrupari, Demiri dhe Xhevahiri, “Plaku i këngës”, f. 136-142

Një studim i mirëfilltë për gjuhën e një shkrimtari, “Rilindja”, Prishtinë, 21.06.2000

Fjala dhe shkronja, “Shkëndija”, Prishtinë, 2003, 9

Për Akademinë e Shkencave, “Rruga e Arbrit”, 2007

Brenda një fjalori, “SHQIP”, 2007

Paraqitja e “Fjalorit sinonimik të gjuhës shqipe”, “Vepra themelore në albanologji”, Tiranë, 2009, f. 127-137

Shqipja standarde në zhvillim, “SHQIP”, 16.07.2012, f. 22

Shefkije Islamaj, Gjergj Fishta – Gjuha dhe stili, Prishtinë, 2012, I 528 f., II 576 f., në “GjA – Seria shkencat filologjike, Prishtinë, 2012, 41/42, f. 436-464

Fjala e akademik Jani Thomai për javën e albanologjisë, “Albanologji”, Instituti Albanologjik, Prishtinë, 2020, 11, f. 13-17

Në 50-vjetorin e Kongresit të Drejtshkrimit të gjuhës shqipe, rev. “Gjuha shqipe”, Instituti Albanologjik, Prishtinë, 1/2023, f. 7-11

b5) Vepra me bashkëpunim të pjesshëm

Fjalor i termave të gjuhësisë, 1975 (plotësimi i terminologjisë për leksikologji, leksikografi, frazeologji, semantikë e gjuhësi teorike)

Fjalor enciklopedik shqiptar, 1985 (hartimi 9 zërave për leksikologjinë e për leksikografinë shqipe, për gjuhëtarë etj.); Fjalor enciklopedik shqiptar, vëllimi I, II, III, Tiranë, 2009 (vepër e ripunuar rrënjësisht, hartimi ose rihartimi i 10 zërave)

[SI ZË “ENCIKLOPEDIK”]

Jani Thomai (1935–). Gjuhëtar, profesor dhe anëtar i Akademisë së Shkencave që prej vitit 2003. Lindi më 02.02.1935 në Seman (Fier). Kreu studimet në shkollën e mesme pedagogjike (Shkodër, 1950-1954) dhe arsimin e lartë në Universitetin Shtetëror të Tiranës, Fakulteti i Historisë dhe i Filologjisë, Dega e gjuhës dhe e letërsisë shqipe (1954-1958). U diplomua me tezën *“E folmja e katundit Seman”* (monografi). Pas sudimeve të larta u emërua si punonjës shkencor në Institutin e Historisë dhe të Gjuhësisë, Sektori i leksikologjisë dhe i leksikografisë, më pas Departamenti i leksikologjisë dhe i terminologjisë (1958-2008). Në vitet 2008-2009 ka kryer detyrën e Sekretarit të përgjithshëm shkencor në Akademinë e Shkencave. Më 2009 doli në pension.

Ka kryer kualifikimin pasuniversitar me provime për filozofi, gjuhësi e përgjithshme, albanologji, rusisht e frëngjisht (aspiranturë, 1963-1964); me mbrojtjen e tezës *“Çështje të frazeologjisë së gjuhës shqipe”* për gradën shkencore “Kandidat i shkencave filologjike” (1967); me mbrojtjen e tezës *“Prejardhja semantike në gjuhën shqipe”* për gradën shkencore “Doktor i shkencave filologjike” (1984). Më 1994 mori titullin shkencor “Profesor”. Sipas formimit filologjik në shkollën e lartë, në shkollën e parë e të dytë të kualifikimit pasuniversitar dhe të studimeve e të kërkimeve vetjake, fushat kryesore të hulumtimit shkencor kanë qenë leksikologjia, leksikografia (teori e hartim fjalorësh), frazeologjia gjuhësore, semasiologjia (semantikë leksikore), dialektologjia, fjalëformimi, kultura e gjuhës e standardizimi etj.

Ka kryer disa funksione shkencore, si drejtues projektesh, hartues, redaktor a kryeredaktor në disa vepra, si në *fjalorët shpjegues* (1980, 1984/2002, 2006, 2012 - elektronik, 2020), në *fjalorët frazeologjikë shqip e ballkanik* (1999), *Për pastërtinë e gjuhës shqipe (Fjalor)* (1998), *Fjalor sinonimik i gjuhës shqipe* (2004), *Studime mbi leksikun dhe mbi formimin e fjalëve në gjuhën shqipe* (1972/I, II; 1989/III), *Shqiptarët e Maqedonisë* (1994), *Leksikografia shqipe – trashëgimi dhe perspektivë* (2005), *Fjalor me shprehje të huazuara në gjuhën shqipe* (hartuar nga A. Jashari, 2007), *Fjalor frazeologjik shqip-frëngjisht e frëngjisht-shqip* (hartuar nga Daniel Xhoxhaj, 2010), *Historia e popullit shqiptar* (hartuar nga Akademia e Shkencave, 2002-2003/ II, III, IV) etj. Ka qenë anëtar në redaksi të revistave shkencore: “*Studime filologjike*”, “*Gjuha jonë*”, “*Gjurmime albanologjike*” ose në përmbledhje studimesh, si “*Studime mbi leksikun ...*”, “*Leksikografia shqipe ...*” etj. Fjalorët u kanë shërbyer përdoruesve të tyre, hartuesve të fjalorëve dygjuhësh me shqipen, studimeve për kategori leksikore e semantike etj., si edhe me sistemin teorik shkencor sipas të cilit hartohen, si hartimi i glosarëve, zërbërthimi kuptimor e ndërtimi i strukturave kuptimore të fjalëve, tipologjia e shpjegimeve, shtresimi i leksikut, elementet e mbishtresuara në semantikë etj.

Ka kryer disa funksione organizative shkencore, si Përgjegjës i Departamentit të leksikologjisë dhe të terminologjisë në Institutin e Gjuhësisë dhe të Letërsisë, kryetar i Seksionit të Shkencave Shoqërore në Akademinë e Shkencave (2003-2008), Sekretar i përgjithshëm shkencor i Akademisë së Shkencave (2008-2009), bashkëkryetar i Këshillit ndërkademi për gjuhën shqipe (që nga viti 2010) etj. Ka qenë anëtar në disa forume shkencore, kombëtare e ndërkombëtare, si në Këshillin shkencor të Institutit të Gjuhësisë dhe të Letërsisë (1965-2008), në Asamblenë e Akademisë së Shkencave (2003-2022), në EURALEX (“Shoqata Europiane e Leksikografëve”, edhe si koordinator për Shqipërinë, që nga viti 1988), në Komitetin Kombëtar të AIESEE (“Shoqata Ndërkombëtare e Studimeve të Europës Jug-Lindore”, 2008-2009), në Këshillin e botimeve të Akademisë së Shkencave (2007-2010), në Këshillin ndërkademi për gjuhën shqipe (që nga viti 2005, edhe si bashkëkryetar, 2010-2014) etj.

Është dekoruar me “Çmimin e Republikës” të shkallës së dytë (1984) dhe me “Urdhrin Naim Frashëri” të klasit të parë (1985); është “Qytetar nderi i Myzeqesë” (2001), “Qytetar nderi i rrethit të Fierit” (2008); “Doctor honoris causa” i Universitetit publik “Fan S. Noli” (Korçë, 2015), Anëtar Nderi i Institutit Albanologjik të Prishtinës – Kosovë (2021).

Në veprimtarinë e tij kërkimore shkencore e drejtuese përfshihen edhe vjeljet e fjalëve e të frazeologjisë nga të gjitha gjinitë e botimeve (rreth 100 000 faqe) dhe mbledhja e tyre nga të folmet e shqipes me ekspedita leksikologjike në terren (22 ekspedita leksikologjike), që kanë shërbyer për njohjen e lëndës leksikore, frazeologjike e semantike të shqipes, për pasurimin e Kartotekës së leksikut të shqipe dhe për hartimin e studimeve e të fjalorëve me lëndën e saj. Veç këtyre, ka bërë kërkime bibliografike e arkivore në Francë, Austri, Angli, Itali, Rusi, Maqedoni; ka marrë pjesë me referime shkencore në veprimtari shkencore ndërkombëtare, si në Kongresin VI Ballkanik (Sofje, 1966), në Simpoziumin shkencor kushtuar N. Joklit (Innsbruck, Austri, 1977), në Konferencat albanologjike (Tiranë, I, 1962; II, 1968), në Kongresin e Drejtshkrimit të Gjuhës Shqipe (edhe si delegat, 1972), në Kongresin XIV Ndërkombëtar të Linguistëve (Berlin, 1987), në Kongresin III të EURALEX-it (Budapest, 1988), në konferencën shkencore “Gjuha letrare shqipe dhe bota shqiptare” (1992), në Kongresin VI të EURALEX-it (Amsterdam, 1994), në “Table Ronde Balkanique” (Bansko, Bullgari, 1995), në Konferencën shkencore kushtuar A. Desnickajas (Sankt-Peterburg, 1995), në Kongresin IX të AIESEE (Tiranë, 2005), në Seminarin Ndërkombëtar të Albanologjisë në Tetovë (V, 2011; VI, 2012; VII, 2013; VIII, 2014), si dhe në shumë konferenca, simpoziume e sesione shkencore në Prishtinë, në Shkup, në Tetovë, në Tiranë etj. Po ashtu ka mbajtur ligjërata shkencore pasuniversitare në Vjenë, Sankt-Peterburg, Napoli, Tiranë,

Prishtinë, Shkup, Korçë etj. Kumtesat e diskutimet në veprimtari shkencore ndërkombëtare, ligjëratat për shqipen në vende të tjera e botimi i studimeve edhe në revistat e huaja i kanë shërbyer së paku informimit edhe të studiuesve të huaj, sidomos albanologë, për problemet e arritjet në fushat e përmendura të studimit. Nga vetë objekti i studimit dhe nga synimet e hulumtimit vinte në radhë të parë përshkrimi e interpretimi i veçantive të gjuhës shqipe, origjinaliteti i saj, shpesh në ballafaqim edhe me gjuhë të tjera, veçanti në formë e në përmbajtje. Studimet teorike i kanë shërbyer pasurimit të dijeve shkencore për leksikun, frazeologjinë e semantikën leksikore të shqipes dhe kanë qenë mbështetje për studimet dhe për tekstet e shkollës së lartë.

Ka kryer një veprimtari të gjerë mësimore: Është themelues e titullar i lëndëve “*Leksikologjia e gjuhës shqipe*” dhe “*Semasiologjia leksikore*” në Fakultetin e Historisë dhe të Filologjisë të Universitetit të Tiranës (1958-2008), me leksione, provime e udhëheqje diplomash, si hartues programesh e teksteve për këto lëndë, si edhe me ligjëratat, udhëheqje shkencore e provime për SHPU (Tiranë) dhe për Shkallën III (Prishtinë, Korçë) etj.

Veprat kryesore

Fjalorë:

Fjalor i gjuhës së sotme shqipe / bashkëhartues e bashkëredaktor, Tiranë, 1980, 2270 faqe;

Fjalor i shqipes së sotme / bashkëhartues e bashkëredaktor, Tiranë, 1984, 1700 faqe

Fjalor i shqipes së sotme / bashkëripunues e redaktor i përgjithshëm, Tiranë, 2002, 1580 faqe

Për pastërtinë e gjuhës shqipe (Fjalor) / bashkëhartues e bashkëredaktor, Tiranë, 1998, 188 faqe

Fjalor frazeologjik i gjuhës shqipe, Tiranë 1999, 1170 faqe

Fjalor frazeologjik ballkanik (në pesë gjuhë: *shqip – bullgarisht – greqisht – rumanisht – serbokroatisht*) / drejtues shkencor i projektit, bashkëhartues dhe kryeredaktor, Tiranë, 1999, 351 faqe

Fjalor sinonimik i gjuhës shqipe / drejtues shkencor i projektit, bashkëhartues dhe kryeredaktor, Tiranë, 2004, 1084 faqe

Fjalor i gjuhës shqipe / drejtues shkencor i projektit, bashkëhartues dhe kryeredaktor, Tiranë, 2006, 1250 faqe

Fjalor frazeologjik i gjuhës shqipe, Tiranë, 2010, 591 faqe

Fjalor elektronik i gjuhës shqipe / bashkëhartues, drejtues shkencor e kryeredaktor, Tiranë, 2012

Fjalor i gjuhës shqipe / bashkëhartues, drejtues shkencor e kryeredaktor, Tiranë, 2020, 760 faqe
Drejtues e kryeredaktor në projektin e *Fjalorit të madh të gjuhës shqipe* (2021-2023).

Monografi e tekste të botuara – Libra (24 tituj):

E folmja e katundit Seman (Fonetikë. Morfologji. Sintaksë. Leksik. Tekste), Tiranë, 1961, 60 faqe
Çështje të identitetit të njërive frazeologjike dhe frazeografia, Tiranë, 1995, 125 faqe

Frazeologjia popullore në veprën letrare të A. Z. Çajupit, 1962 (dorëshkrim), 170 faqe

Leksikologjia shqipe, Prishtinë, 1970, 120 faqe

Leksikologjia e gjuhës shqipe, Tiranë, 1974, 250 faqe

Leksikologjia e gjuhës shqipe, Tiranë, 1999, 312 faqe

Çështje të frazeologjisë së gjuhës shqipe, Tiranë, 1981, 330 faqe

Leksikologjia e gjuhës shqipe, Tiranë, 1981, 364 faqe

Leksikologjia shqipe për shkollat e larta, Prishtinë, 1971, 117 faqe

Leksikologjia shqipe për shkollat e larta, Prishtinë, 1978, 200 faqe

- Libri i gjuhës shqipe 3 (për shkollat e mesme) / bashkautor e redaktor përgjegjës, Tiranë, 1983, 110 faqe*
- Prejardhja semantike në gjuhën shqipe, Tiranë, 1989, 340 faqe*
- Teksti dhe gjuha (përmbledhje studimesh), 1992, 200 faqe*
- Semasiologjia leksikore, Tiranë, 1997, 100 faqe*
- Leksiku dialektor e krahinor në gjuhën shqipe, Tiranë, 2001, 323 faqe*
- Leksikologjia e gjuhës shqipe, Tiranë, 2002, 314 faqe*
- Veçori leksiko-semantike të ndajfoljeve me prapashtesa në gjuhën shqipe, Tiranë, 2004, 243 faqe*
- Leksikologjia e gjuhës shqipe, Tiranë, 2005, 300 faqe*
- Leksikologjia e gjuhës shqipe, Tiranë, 2006 / 2011, 364 faqe*
- Prejardhja kuptimore në gjuhën shqipe (Semantikë leksikore), Tiranë, 2009, 318*
- Ligjërata pasuniversitare, Korçë, 2015, 183 faqe*
- Leksikologjia e gjuhës shqipe, Tiranë, 2021, 430 faqe.*
- Studime jomonografike të botuara në organe shkencore brenda dhe jashtë vendit (120 tituj), të përmbledhura në 5 vëllime:***
- Studime për gjuhën shqipe I Leksikologji / Fjala dhe leksiku, përmbledhje studimesh, Tiranë, 2017, 445 faqe*
- Studime për gjuhën shqipe II / Frazologjia gjuhësore, përmbledhje studimesh, Tiranë, 2017, 422 faqe*
- Studime për gjuhën shqipe III / Semantikë leksikore, përmbledhje studimesh, Tiranë, 2017, 336 faqe*
- Studime për gjuhën shqipe IV / Leksikografi, përmbledhje studimesh, Tiranë, 2017, 321 faqe*
- Studime për gjuhën shqipe V / Dialektologji - Shqipja standarde - Kulturë gjuhe - Për autorë dhe vepra, përmbledhje studimesh, Tiranë, 2017, 414 faqe*
- Në vepra me bashkëpunim të pjesshëm:***
- Fjalor i termave të gjuhësisë, Tiranë, 1975*
- Fjalor enciklopedik shqiptar, I, II, III, Tiranë, 2008*
- Studime, artikuj shkencorë, kumtesa, recensione, kronika shkencore etj. të botuara në shtypin joshkencor (82 tituj).